

Agenția pentru Protecția Mediului Argeș

DECIZIA ETAPEI DE ÎNCADRARE

Nr. 517 din 18.09 2019

Ca urmare a notificării adresate de **Comuna Boteni**, privind planul „**Amenajament pastoral pentru pajistile din comuna Boteni, județul Argeș**”, amplasat în comuna Boteni, jud. Argeș înregistrată la APM Argeș cu nr. 17971/31.07.2019 în baza:

- HG nr. 1000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia;
- OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991.

Agenția pentru Protecția Mediului Argeș

- ca urmare a consultării autorităților publice participante în cadrul ședinței Comitetului Special Constituit din data de 26.08.2019 și a analizării completărilor înaintate;
- în conformitate cu prevederile art. 13 și a anexei nr.1 – Criterii pentru determinarea efectelor semnificative potențiale asupra mediului din HG. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;

Agentia pentru Protectia Mediului Argeș decide:

Planul „Amenajament pastoral pentru pajistile din comuna Boteni, județul Argeș”, amplasat în comuna Boteni, jud. Argeș nu necesită evaluare de mediu și nu necesită evaluare adecvată și se va supune adoptării fără aviz de mediu.

1. Caracteristicile planurilor și programelor cu privire, în special, la:

a) gradul în care planul sau programul creează un cadru pentru proiecte și alte activități viitoare fie în ceea ce privește amplasamentul, natura, mărimea și condițiile de funcționare, fie în privința alocării resurselor:

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI ARGEȘ
Strada Egalității, nr.50A, Pitești, jud. Argeș, Cod 110 049, Tel. 0248 213 099; Fax 0248 213 200
E-mail: office@apmag.anpmn.ro; <http://apmag.anpmn.ro>

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

Scopul amenajamentului pastoral

Amenajamentul pastoral este întocmit pentru a fi un îndrumar de lucru pentru valorificarea economică și durabilă a pajiștilor, astfel încât să permita menținerea biodiversității, creșterea productivității, a capacității de regenerare a plantelor, utilizatorii având obligația să gestioneze pajiștile conform normelor tehnice prevăzute în amenajament.

Fundamentarea amenajamentului pastoral, constă în aplicarea unor soluții tehnice și tehnologice, care asigură buna gospodărire a suprafețelor de pajiști din cadrul proiectului.

Avantajul utilizării pășunilor în sectorul zoo-economic, rezultă din :

- obținerea unor cantități mari de furaje, valorificarea superioară a îngrășămintelor chimice și organice, reducerea costurilor de producție ale produselor animaliere prin practicarea pășunatului rational, îmbunătățirea stării de sănătate a animalelor, posibilitatea conservării terenurilor.

Se va avea în vedere numărul de animale în ansamblu, folosirea fondurilor pentru lucrările de amenajare a pășunilor și a consumului vegetal, după fiecare pășunat.

b) gradul în care planul sau programul influențează alte planuri și programe, inclusiv pe cele în care se integrează sau care derivă din ele:

Obiectivele amenajamentului pastoral sunt:

- inventarierea pajiștilor de pe teritoriul unității administrative teritoriale (UAT);
- studierea caracteristicilor fondului pastoral ce se amenajează;
- furnizarea materialului documentar necesar pentru planificarea lucrărilor de ameliorare a pajiștilor și pentru gospodărirea fondului pastoral.

Obiectivul fundamental pentru punerea în valoare a pajiștilor este sporirea producției totale de furaje și a calității acestora, în concordanță cu o conversie optimă în produse animaliere ca urmare a unei bune valorificări a acestor suprafețe.

c) relevanța planului sau programului în/pe pentru integrarea considerațiilor de mediu, mai ales din perspectiva promovării dezvoltării durabile:

Scopul final al punerii în practică a amenajamentelor pastorale constă în **diminuarea sau înlăturarea procesului de degradare a pajiștilor permanente** printr-un mod rațional de gospodărire a fondului pastoral național, premisă sigură a practicării unei agriculturi durabile, condiții ce asigură o dezvoltare rurală echilibrată din punct de vedere economic, de protecție a mediului și de păstrare a tradițiilor.

d) problemele de mediu relevante pentru plan - nu este cazul deoarece:

- planul analizat se fundamentează pe principiul dezvoltării durabile, pe protejarea mediului și privește activități care să aibă în vedere o dezvoltare economică armonioasă. În etapa de realizare a proiectului se vor utiliza tehnologii prietenoase mediului, care respectă prevederile legale privind protecția acestuia;

e) relevanța planului sau programului pentru implementarea legislației naționale și comunitare de mediu - reglementările propuse ale planului analizat se vor realiza implementând legislația națională și comunitară de mediu.

2. Caracteristicile efectelor și ale zonei posibil a fi afectate cu privire, în special, la:

a) probabilitatea, durata, frecvența și reversibilitatea efectelor

2.1 Prin amenajamentul pastoral nu se schimbă modul de folosință al terenului, respectiv pășune.

2.2 Pentru stăvilirea eroziunii de suprafață se vor lua următoarele măsuri preventive:

Împrăștierea uniformă a pământului de pe mușuroaie care afectează masa vegetală;

Defrișarea de mărăcini, stufărișuri dăunătoare (măceșul și porumbarul);

Curățirea pășunilor de crengi uscate, arboret, resturi de rădăcini, pietre;

Combaterea plantelor dăunătoare și toxice;

Se vor elimina vetrele cu buruieni nedorite și însămânțarea cu plante valoroase pentru stabilirea producției și a calității pășunilor;

Grăparea pajiștei primăvara cu grapa cu colți pentru aerisirea țelinei;

Pentru evitarea bălțirii apei, se vor face șanțuri care să ducă la canalul de desecare;

Se va practica târlirea, pentru ameliorarea și fertilizarea pajiștilor;

b) *natura cumulativă a efectelor (enclave)* – Pe pasunile din UAT Boteni nu exista o suprafațe cu enclave;

c) *natura transfrontieră a efectelor* – nu este cazul;

d) *riscul pentru sănătatea umană sau pentru mediu (de exemplu, datorită accidentelor)*- nu este cazul;

e) *mărimea și spațialitatea efectelor (zona geografică și mărimea populației potențial afectate)* – nu este cazul deoarece:- amenajamentul pastoral al pajiștilor din UAT Boteni are ca principal obiectiv asigurarea și sporirea capacității de pasunat al pajiștilor, asigurarea rolului de protecție antierozională pentru terenurile în pantă, interzicerea arderii pajiștilor permanente și a aplicării produselor de protecție a plantelor pe suprafețe de teren ocupate cu pajiști în scopul asigurării unui nivel minim de pasunat.

f) *valoarea și vulnerabilitatea arealului posibil a fi afectat, date de:*

(i) *caracteristicile naturale speciale sau patrimoniul cultural* – nu este cazul;

(ii) *depășirea standardelor sau a valorilor limită de calitate a mediului:*

- Fundamentarea amenajamentului pastoral constă în soluțiile tehnologice și tehnice care asigură realizarea obiectivelor privind gospodărirea rațională a suprafețelor de pajiști din cadrul planului.
- ***Amenajamentul pastoral trebuie să respecte codul de bune practici agricole, angajamentele de agro-mediu și să fie în concordanță cu condițiile pedoclimatice ale arealului unde se află amplasată pajiștea.***

(iii) *folosirea terenului în mod intensiv* – zona studiată are categoria de folosință „pășune – extravilan”, „fanete- extravilan”, în comuna Boteni.

Dintre factorii limitativi ai producției actuale și cauzele degradării pajiștilor se amintesc:

- perioade de secetă ;
- invazie cu vegetație lemnoasă (tufărisuri, puieti, arbori) –.
- invazie de diferite buruieni -
- pășunat nerational pe vreme umedă;
- staționarea îndelungată în târle;
- circulația haotică a animalelor.

g) *efectele asupra zonelor sau peisajelor care au un statut de protejare recunoscut pe plan național, comunitar sau internațional:* nu este cazul, amplasamentul nu este situat în sit Natura 2000 sau altă arie naturală protejată de interes comunitar.

Descrierea sumară a propunerilor planului:

Deținătorul legal al pajiștilor permanente incluse în prezentul amenajament pastoral este, comuna Boteni persoană juridică de drept public.

Denumirea trupurilor de pajiște care fac obiectul acestui studiu

Trupurile de pajiște ce urmează a fi amenajate sunt următoarele:

Nr. Crt.	Denumire trup Pajiște	Suprafața (ha)	Declarată APIA (ha)	Nedeclarată la APIA (ha)
1.	MUSCEL	256,80	224	32,8
2.	GOGORASCA	362,4127	278	84,4127
3.	PĂDUCEL	173,85	126	47,85

4.	VALEA ANINIȘULUI	56,78	48	8,78
Total UAT		849,8427	676	173,8427

Lucrări și măsuri propuse prin amenajamentul pastoral, pentru creșterea cantitativă și calitativă a producției pajistilor :

1. Măsuri ameliorative generale care se aplică pe toate pajistile afectate de diferiți factori

limitativi ai producției sunt: eliminarea excesului de apă, combaterea eroziunii, corectarea reacției solului prin lucrări de amendare cf. studiilor OSPA;

2. Măsuri de suprafață de îmbunătățire a pajistilor cuprind:

3. Combaterea eroziunii de suprafață a solului

Pentru stăvilirea eroziunii de suprafață se vor lua următoarele măsuri preventive:

- Limitarea sezonului de pășunat la cel optim, între Sf. Gheorghe (23 aprilie) și Sf. Dumitru (26 octombrie) cca. 185 zile pentru zona de dealuri și interzicerea pășunatului pe perioada de toamnă iarnă și primăvara devreme, pentru ca ierburile să se „odihnească” în sezonul rece;
- Evitarea pe cât posibil a pășunatului pe pante pe timp ploios și sol umed, căutând locurile mai zvântate, bine drenate sau terenurile plane;
- Respectarea încărcării cu animale evitarea suprapășunatului și supratârlirii, care răresc și produc goluri în covorul ierbos a cărui sol este mai sensibil la eroziune (focare de eroziune);
- Fertilizarea cu îngrășăminte organice (gunoi și târlire) și chimice (NPK) pentru îndesirea covorului ierbos, realizarea unor producții de iarbă corespunzătoare și a unei țeline dense;
- Supăinsământarea golurilor din pajiste și a celor cu covor rar datorită diferitelor cauze amintite mai înainte;
- Stoparea rămăturilor de porci domestici și mistreți prin măsuri specifice de limitare a prezenței lor pe pajistile în pantă și alte măsuri. Dintre măsurile curative se amintesc în continuare:
- Pe pajistile cu covor ierbos foarte rar se face mobilizarea superficială a solului pe curba de nivel, se seamănă un amestec adecvat, la 1,5 cm adâncime și se tăvăluște, în primul an se folosește în regim de fâneață și în anii următori în toate modurile cunoscute respectând pășunatul rațional;
- Realizarea cu pluguri speciale a unor valuri de pământ ce se înierbează, care colectează apa de pe versanți și o dirijează spre un emisar având lățimea de 1,5 – 2 m și adâncimea canalului de 40-50 cm și o distanță variabilă între ele în funcție de înclinație ce nu poate depăși 180, limită peste care se execută lucrări mai radicale de combatere a eroziunii cum ar fi terasarea terenului;
- Amplasarea pe pășuni a unor perdele de protecție pe curbele de nivel, arbori solitari sau în pâlcuri, pentru echilibru hidrologic, protecția solului și a animalelor în sezonul de pășunat.

Combaterea eroziunii de adâncime și alunecări. Considerații generale

Eroziunea de adâncime produsă de scurgerea concentrată a apei pe versanți, în fază incipientă poate să producă șiroiri (1-5 cm adâncime), rigole mici (5-20 cm) și rigole mari (20-25 cm) ce pot fi nivelate cu mijloace mecanice simple.

Într-un stadiu mai avansat al eroziunii solului se produc ogașe (0,5-3 m) și ravene (3-30 m adâncime) care necesită lucrări speciale cu consolidare.

Eroziunea de adâncime și alunecările de terenuri odată instalate sunt cu mult mai greu de stăvilit decât eroziunea de suprafață.

De aceea și efectele lor sunt mai severe și cu mult mai distrugătoare, afectând construcții și căi de acces, modificând în final relieful.

4. Combaterea vegetației lemnoase nevaloroase din pajști

Pajistile naturale din zona păduroasă din regiunile de deal și munte, sunt de origine secundară. Vegetația ierboasă produsă de om și animalele sale, este în permanentă competiție cu vegetația lemnoasă primară.

Vegetația forestieră sub formă de arborete pe pajiștile de munte are o influență binefăcătoare asupra solului, vegetației ierboase și în general asupra economiei pastorale, pentru dublul său rol pe care-l îndeplinește :

- de protecție a solului, a pajiștii și de adăpost și refugiu pentru animale în caz de intemperii;
- de a satisface nevoile de material lemnos pentru construcții pastorale și pentru foc în cadrul activității de la munte.

Toată vegetația, forestieră de pe pajiști, care nu are de îndeplinit unul din aceste roluri, se îndepărtează prin tăiere, pentru a se putea crea condiții ca în locul acesteia să se poată dezvolta vegetația ierboasă, lărgindu-se în acest fel suprafețele de producție furajeră din perimetrele destinate acestui scop.

În îndeplinirea rolului de protecție a solului și a pajiștii și de adăpost și refugiu pentru animale, se va lăsa în întregime, netăiată, vegetația forestieră de pe următoarele porțiuni :

- De pe toate suprafețele, indiferent de mărimea lor, cu pante peste 30°; pe cât posibil acestea se vor preda în totalitate și definitiv sectorului forestier cu destinația de păduri, preluând în schimb alte suprafețe, apte pentru a fi exploatate ca pajiști, lipsite de arborete și vegetație forestieră sau cu o vegetație degradată și ușor de defrișat sau cu arboret exploatabil. Trebuie să existe o tendință generală, ca în cadrul perimetrelor pastorale să nu mai fie terenuri cu panta mai mare de 30°, acestea urmând ca în final cu timpul, să devină, prin schimb, perimetre forestiere.
- Pe ambele maluri de-a lungul pâraielor și la izvoarele acestora, în lățimi variabile în raport cu înclinarea și lățimea pantei;
- Pe suprafețele degradate sau în curs de degradare, pe grohotișuri, în jurul stâncăriilor;
- În jurul adăpătoarelor, stânelor, adăposturilor, saivanelor;
- Pe suprafețele de coastă de pe lângă drumuri;
- Pe terenurile în pantă de 20-30°, unde se lasă benzi transversale de diferite lățimi, în raport cu panta și solul sau sub formă de buchete. Pe suprafețele cu arborete, ce au rol de protecție, nu se pășunează și nu se fac nici un fel de lucrări, decât numai operațiuni de igienă – de extragere de arbori uscați, doborâți de vânt, a crăcilor rupte și căzute.

5. Metode de combatere

Defrișarea arboretelor dăunătoare se poate face și mecanizat, prin dezrădăcinare, cu ajutorul mașinilor speciale, tractate. Tractarea se face cu un tractor de 160CP. O metodă nouă, mult mai eficientă, de distrugere a lăstărișului, este aceea a folosirii substanțelor chimice, a arboricidelor. Această metodă o completează și desăvârșește pe cea a tăierii arboretelor cu tulpini a căror grosime este peste 5 cm.

6. Îndepărtarea materialului lemnos al cioatelor și pietrelor

Distrugerea arboretelor dăunătoare prin tăiere sau arboricidare trebuie completată cu fasonarea, clasarea și valorificarea sau îndepărtarea materialului lemnos rezultat.

Materialul care nu prezintă valoare economică sau nu poate fi valorificat sub nici-o formă se va arde pe loc, spre a se elibera terenul.

Arderea se face în mod organizat. În acest scop, materialul va fi așezat în grămezi (martoane) de formă paralelipipedică, cu dimensiunile 6 X 2 X 1,5-2 m, așezate în zigzag, cu lungimea pe curba de nivel, la distanță de minimum 20 m una de alta și la cel puțin 20-25 m de coroana arborilor de protecție, spre a se evita efectele negative ale focului. Nu se admite așezarea grămezilor peste cioate, arbori sau tufe netăiate.

Materialului destinat arderii i se va da foc numai pe vreme bună, fără vânt și sub control competent, spre a se evita incendiile. Data efectuării acestei operațiuni se comunică în scris, din timp, autorităților de resort (organelor silvice, consiliilor populare, poliției). Cenușa rezultată din ardere, după stingerea completă a focului, va fi împrăștiată total și uniform pe pajiște.

Se va ține seama că lemnul de rășinoase arde bine și în stare verde, imediat după tăiere, pe când cel de foioase, numai în anul următor.

Cioatele rămase după exploatarea pădurii sau în urma tăierii arborilor cu diametru gros, în urma acțiunii de defrișare a arboretului dăunător, acoperă suprafețe mari, pe care de fapt ar trebui să se instaleze ierburile valoroase și împiedică aplicarea mecanizată a lucrărilor de îmbunătățire a terenului, folosire a pajiștii.

Scoaterea cioatelor înainte de a putezi cere eforturi mari, mai ales în cazul când se face cu unelte manuale - topoare, târnăcoape, etc. Operațiunea se ușurează în bună măsură prin confecționarea și folosirea unor cârlige puternice, cu care se ancorează cioata, aplicând apoi principiul pârgھیilor. Forța necesară tracțiunii se poate asigura cu animale - boi, bivoli - ori cu tractoare, de preferință cele cu șenile. Înainte de ancorarea cioatei, se taie de jur împrejur rădăcinile groase, ce se găsesc la mică adâncime, folosind uneltele manuale amintite. O metodă mult mai eficientă, de distrugere a lăstărișului, este aceea a folosirii substanțelor chimice, a arboricidelor.

7. Distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor

Combaterea mușuroaielor

În marea lor majoritate, pajiștile naturale au suprafața denivelată datorită mușuroaielor, eroziunii și alunecărilor de teren, lucrărilor de defrișare a vegetației lemnoase, scoaterea cioatelor, drenaj, desecare și alte lucrări.

Mușuroaiile înțelenite de origine animală și vegetală sunt principala cauză a denivelărilor pe pajiștile naturale.

Cele de **origine animală** sunt formate de cârțițe, furnici și mistreți.

La început acestea sunt de dimensiuni mici și se măresc odată cu trecerea timpului, denivelând pajiștea și îngreunând valorificarea ei, în special prin cosire.

Mușuroaiile de **origine vegetală** se formează pe tufele dese ale unor graminee, cum este târsa (*Deschampsia caespitosa*) și țapoșica (*Nardus stricta*) sau pipirig (*Juncus sp.*), cioate și buturugi rămase în sol și altele. Prin pășunat nerațional pe soluri cu exces de umiditate, de asemenea se formează mușuroaie înțelenite după călcarea lor cu animale. În zona montană întâlnim adesea mușuroaie înțelenite numite **marghile** care se datoresc efectului combinat de îngheț-dezghet, pășunatului nerațional cu ovinele și invaziei cu țepoșică.

Distrugerea mușuroaielor anuale neînțelenite se face primăvara sau toamna prin lucrările obișnuite de grăpare a pajiștilor. Mușuroaiile înțelenite pot fi distruse cu mașini de curățat pajiști sau cu diverse alte unelte combinate care taie vertical mușuroiul, îl mărunțește și îl împrăștie uniform pe teren.

În cazul unor pajiști cu densitate mare a mușuroaielor înțelenite după distrugerea lor rămân multe goluri care necesită a fi suprainsămânțate cu amestecuri de ierburi adecvate

8. Lucrări de curățire și nivelare

Prin lucrări de curățire se îndepărtează de pe pajiști pietrele, cioatele rămase după defrișarea arborilor, buturugile și alte resturi vegetale aduse de ape și alte lucrări. Acestea se execută manual și mecanizat în funcție de pantă și gradul de acoperire al terenului.

Pe terenurile în pantă, cu înclinații mai mari se acționează cu atenție pentru strângerea pietrelor și cioatelor pentru a nu declanșa eroziunea solului.

Nivelarea terenurilor de pe care s-au adunat pietrele, s-au scos cioatele, a celor erodate sau cu alunecări se poate realiza cu nivelatorul, grederul sau buldozerul, în funcție de gradul denivelărilor și eficiența lucrării.

Suprafețele lipsite de vegetație se înnierbează cu un amestec adaptat zonei pedoclimatice.

9. Îmbunătățirea covorului ierbos prin fertilizare

Fertilizarea se efectuează conform recomandărilor agro-chimice.

10. Îmbunătățirea prin suprainsamantare și reinsamantare a pajiștilor degradate

11. Organizarea pășunatului propriu zis cât și înzestrarea pășunilor cu adăpători și adăposturi pentru animale, efectuarea unor lucrări de asanare sanitar veterinară a terenurilor

Se recomandă respectarea următoarelor norme generale:

- pasunatul să se facă obligatoriu pe categorii de animale
- pasunatul să se facă rațional pe trupuri și parcele, atât cât vremea permite încât să nu se deterioreze suprafața în raport cu încărcătura de animale calculate
- pasunatul să se facă rațional, în mod organizat, pe perioada celor 4 cicluri și a dimierilor zile.

Concluzii din întocmirea amenajamentului pastoral:

Din întocmirea Amenajamentului pastoral și a Studiului pedologic reies următoarele :

- **Cantitatea** de masă verde per hectar este de **2975 kg** ;
- **Incarcatura UVM/ha** este de **0,381 UVM/ ha**.

Documentația conține:

- Notificare întocmită de titular.
- Prima versiune de plan, întocmită de reprezentanți ai D.A.J Argeș, U.A.T Boteni, OSPA Argeș.
- Anunțuri publice.

Piese desenate:

- Plan de încadrare în teritoriu.
- Anexă grafică cu reprezentarea categoriilor de suprafețe supuse amenajamentului pastoral;

Obligațiile titularului:

- Respectarea legislației de mediu în vigoare.
- Respectarea propunerilor planului;
- Respectarea celorlalte avize/acte de reglementare emise de alte autorități;
- *Titularul actului de reglementare este **răspunzător de deteriorarea mediului, de orice daune ce s-ar produce, sub acțiunea ori prin inacțiunea sa, mediului înconjurător în toate componentele lui și are obligația să aplice atât măsurile de protejare a acestuia, cât și finanțarea și execuția operativă, în condițiile legii, a oricăror lucrări/bunuri/dotări/servicii/instalații de trebuință pentru neafectarea oamenilor și a mediului înconjurător.***
- ***Sub sancțiunile prevăzute de legislația de mediu în vigoare și sub controlul respectării condițiilor legale și parametrilor de funcționare, titularul actului de reglementare - actului autorității competente pentru protecția mediului - are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru ca proiectul să se realizeze, conform legii, astfel încât să prevină poluarea, precum și orice efect advers asupra factorilor de mediu, fără a prejudicia starea de sănătate și de confort a populației.***

Informarea și participarea publicului la procedura de evaluare de mediu/procedura de evaluare adecvată:

APM Argeș a asigurat accesul liber al publicului la informație prin:

- anunțuri afișate de titular la sediul primăriei comunei Boteni în data de 24.07.2019 și 29.07.2019 privind depunerea notificării în vederea obținerii avizului de mediu;
- anunț încadrare afișat la sediul Primăriei Boteni
- documentația depusă a fost accesibilă spre consultare de către public pe toată durata derulării procedurii de reglementare la sediul APM Argeș;

Prezenta decizie poate fi contestată în conformitate cu prevederile **Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004** cu modificările și completările ulterioare.

/DIRECTOR EXECUTIV,
ing. Cristiana Elena SURDU

p. Șef Serviciu
Avize, Acorduri, Autorizații
ecolog Georgeta Denisa MARIA

Întocmit,
sing. Marin SARU